ΝΑ17| Η ΕΚΣΤΑΣΙΣ

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ [ΦΑΡΑΧ Β΄] · https://docs.theosis.work/db/farax/farax_bna/να17-η-εκστασισ/

Ἀναρίθμητα τὰ ὀργανικὰ ὄντα κινοῦνται εἰς τὴν ζωήρρυτον ἀτμοσφαῖραν τοῦ πλανήτου μας. Ἡ ἀπέραντος κλῖμαξ εἰς τὴν ζωὴν ὁρίζουσα παρουσιάζει, ἐν τῇ ἀπείρῳ αὐτῆς ποικιλίᾳ τὰ δύο γένη τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν. Ἐν τῇ τῶν ζώων προοδευτικῇ κλίμακι, μὲ τὴν ἀπειρίαν τῶν γενῶν καὶ τὸ ἀμέτρητον πλῆθος τῶν μορφῶν, ἀναχωροῦντες ἀπὸ τὰ γένη τῶν ζωοφύτων, φθάνομεν εἰς τὴν τελειοτέραν μορφὴν τῆς ὀργανωμένης ὕλης, τὸν ἄνθρωπον. Καὶ παρατηροῦμεν ὅτι πρὸς τῇ ὀργανικῇ ἀτελείᾳ, ὑφίσταται καὶ ἡ τοῦ λογικοῦ ἀτέλεια, ἡ ἀτέλεια τῆς νοήσεως, ἢ ἡ ἀτέλεια ἡ πνευματική. Καὶ ὅμως πάντα τὰ ζωϊκὰ ταῦτα ὄντα ἀπὸ τῶν ἀτελεστέρων μέχρι τῶν τελειοτάτων, διήκει εἷς κοινὸς νόμος, ὁ νόμος τοῦ αἰσθητοῦ, **ἢ ὁ νόμος τῆς αἰσθήσεως.**

Ὁ νόμος οὗτος, ἀναχωρῶν ἀπὸ τῶν ἀτελῶν ὡς αἴσθησις, φθάνει εἰς τὰ τέλεια ὡς συναίσθημα ἢ συναίσθησις, ὅπερ δὲν εἶναι ἢ προϊὸν αἰσθητικοῦ ἐρεθισμοῦ, προϊὸν τῆς αἰσθήσεως. Ἀλλ’ εἴς τε τὰ ἀτελῆ, ὡς καὶ εἰς τὰ τέλεια, ἡ αὐτὴ ὑφίσταται ἐκδήλωσις, διαφέρουν δὲ μόνον αἱ συναισθηματικαὶ τῶν ἐντελεστέρων ἐκφάνσεις. Εἰς τὴν κοινότητα ταύτην τῶν ἐκ τοῦ δεσπόζοντος νόμου τῆς αἰσθήσεως ἀπορρεουσῶν ἐκδηλώσεων ἀνήκει **καὶ ἡ ἔκστασις.**

Ἡ ἔκστασις ποικίλλει εἰς τὸν βαθμὸν αὐτῆς, ἀναλόγως τῆς αἰσθητικῆς ποσότητος, ὡς καὶ ἀναλόγως τοῦ ποιοῦ καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ συναισθηματικοῦ ὑπάρχοντος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ εἰς μεγίστην τελειότητα κεκτημένον τὰς πνευματικὰς ἀρετάς, συνεπῶς καὶ τὴν συναισθηματικότητα ὄν, εἶναι ὁ ἄνθρωπος, διὰ τοῦτο ἂς λάβωμεν πρὸς ἐξέτασιν τῆς ἐκστάσεως τοῦτον, ἐν ᾧ συμβαίνει τό τε φαινόμενον τῆς ἐκστάσεως, ὡς καὶ ἡ συναίσθησις τῆς ὑπάρξεως τούτου.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ ὂν ἐν ᾧ λαμβάνουσι χώραν ὅλαι αἱ φυσικαὶ καὶ πνευματικαὶ δράσεις τῶν ἀντιστοίχων Ἀναλλοιώτων νόμων καὶ ἐν ᾧ, δι’ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, γίνονται αἰσθηταὶ αἱ ἐκδηλώσεις αὗται, γίνεται δυνατὴ ἡ παρατήρησις καὶ ἡ ἐν ἐλέγχῳ ἐξέτασις αὐτῶν. Ἐν αὐτῷ συμβαίνει **ἡ ἐνδοτέρα καὶ ὑποσυνείδητος αὐτοπαρατήρησις.** Διὰ τούτου λοιπόν, πάσχοντος καὶ παρατηροῦντος ἅμα, ἂς ἐρευνήσωμεν τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς ἐκστάσεως.

Εἰς τὴν κορυφὴν ὑψηλοῦ ὄρους εὑρίσκεται εἷς ἄνθρωπος, εἰς ἐξ ἡμῶν. Μόλις πρὸ ὀλίγου γονιμοποιὸς βροχὴ ἐπότισε τὰ δένδρα καὶ τὰ φυτὰ καὶ δι’ ὕδατος ἐπλούτισε τὰς πηγάς, τοὺς ρύακας καὶ τὰ ποτάμια. Ὁ ἥλιος κλίνει πρὸς τὴν δύσιν, ὁ δ’ οὐρανὸς εἶναι αἴθριος. Αἱ τελευταῖαι

τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες χρυσίζουσι τὰς μεμακρυσμένας τῶν ὀρέων κορυφάς, ἡρέμως δὲ ἄρχεται φυσῶν ὁ ζέφυρος σκορπίζων κατὰ τὴν διάβασιν αὐτοῦ ἀνεκφράστους εὐωδίας. Ἰδοὺ δὲ τότε τὶ ἐπακολουθεῖ. Εἰς τὰ βάθη τῶν κοιλάδων ἀκούεται τότε μυστηριώδης βόμβος τῶν μελισσῶν καὶ τῶν κανθάρων. Οἱ θόες ἐξερχόμενοι τῆς κρύπτης αὐτῶν, πρὸ τῆς φυσικῆς ἐκείνης μεγαλοπρεπείας, καθ' ἣν τὰ δένδρα ἅπαντα καὶ τὰ φυτὰ χλοάζουσι μέχρι τοῦ ταπεινοῦ βρύου, ἐκδηλώνουν δι' ἀρρύθμων καὶ μονοτόνων φωνῶν τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν ὅλην φυσικὴν ἀλλοίωσιν. Ἐκεῖ εἰς τὰς συστάδας ἐκείνας τῶν πτελεῶν, σμήνη πτηνῶν ἐκσποῦν εἰς χαρμόσυνα λαλήματα, ἐνῷ εἰς τὰς ἐκτεταμένας πεδιάδας ἀκούεται ὁ θροῦς αὐτὸς τῆς ζωῆς, μεταδίδων παντοῦ τὴν ἔκφανσιν τῆς ὑπεργείου αὐτῆς μεγαλοπρεπείας. Ἐξέρχονται οἱ κοχλίαι πρὸς βοσκὴν καὶ ἐπὶ τῆς πρασινωπῆς καὶ ἀνωρθωμένης πρασιᾶς ἕρπει μικρὸς σκώληξ, προσδίδων μὲ τὴν μικρότητά του ποικίλην ἁρμονίαν εἰς τὸ ὅλον φυσικὸν περιβάλλον εἰς τὸν ἐκτεταμένον τοῦτον κῆπον τοῦ Δημιουργοῦ, εἰς τὴν μικρὰν ταύτην ζωϊκὴν βασιλείαν.

Ἡ ἐκφραστικὴ αὕτη φυσικὴ ἐκδήλωσις γεννᾷ εἰς τὰ ὄντα τῆς συναισθηματικῆς ζωῆς, ὡς καὶ εἰς τὰ τῆς αἰσθητικῆς τοιαύτης, τὴν ἔκστασιν. Κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας τὸ ὂν περιέρχεται εἰς ἰδίαν φυσιολογικὴν κατάστασιν, ἥτις εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς αἰσθητικῆς ἐνεργείας. Ὁ ἄνθρωπος, θεώμενος ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς ἐκείνης κορυφῆς τὴν ἐκδήλωσιν ἐκείνην τῆς ζωῆς, αἰσθάνεται κάτι, ὅπερ γεννώμενον ἀπὸ τὸν πνευματικόν του κόσμον, **τείνει νὰ ἀρθῇ εἰς ἄλλο ὕψος, συμπαρασῦρον μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν ὅλην τοῦ ἀνθρώπου συναίσθησιν καὶ νόησιν, καθιστοῦν αὐτὸν ὃν ἀδρανοῦν, ὃν ἐν ληθάργῳ διατελοῦν, ὡς πρὸς τὸ πνεῦμα.** Τὸ κάτι τοῦτο ἐκδηλοῦται, ὁτὲ μὲν ὡς ἐπιφώνημα ὕμνου, ὁτὲ δὲ ὡς ἀναστεναγμὸς ἀνακουφίσεως, ἢ ὡς ψαλμὸς θαυμασμοῦ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἐνῷ ἀπὸ τὰ ζῶα ὡς χαρᾶς σκίρτημα, ἢ βέλασμα ἢ ἄλλως πως.

Κατὰ ταῦτα ἡ ἔκστασις, προϊὸν αἰσθήσεως, δύναται νὰ προκληθῇ διὰ μέσων ἐ ρεθιζόντων τὴν μὲν ἢ τὴν δὲ τοῦ ἀνθρώπου ἢ ζώου αἴσθησιν. Πολλάκις ἦχοι ἁρμονικοὶ καὶ εἰς στιγμὰς καταλλήλους ἐγείρουν τὸ πνεῦμα καὶ οὕτω προκαλεῖται ἔκστασις. Ποσάκις δὲ οἱ ἁπλοῖ πλαγιαύλου ἢ αὐλοῦ στόνοι ἐν τῷ μέσῳ μεγαλοπρεποῦς ἐρημίας, συγκεχυμένοι μὲ τὰ ἄτακτα βελάσματα ποιμνίων ἐξ αἰγῶν ἢ προβάτων δὲν ἐπροκάλεσαν ἔκστασιν; Ποσάκις μουσικαὶ συμφωνίαι δὲν ἔκαμαν νὰ παύσουν ὁ λέων τοὺς βρυχηθμούς του, αἱ παρδάλεις, οἱ λύκοι, αἱ τίγρεις, οἱ κῦνες καὶ λοιπὰ ζῶα τὰς ἀγρίας ἢ ἡμέρους φωνάς των καὶ ἐνεὰ νὰ ἵστανται βωβὰ ὡσεὶ ἐν ληθάργῳ διατελοῦντα, ὥστε εἰς ὁλόκληρον ἔκτασιν τοῦ ζωολογικοῦ, τοῦ περιέχοντος τὰ ζῶα ταῦτα κήπου, νὰ ἐξαπλοῦται μόνον σιγὴ καὶ ν' ἀντηχοῦν μόνον οἱ μουσικοὶ τόνοι; Ἡ ἔκστασις εἶναι ἡ τὴν ὥραν ἐκείνην κυριαρχοῦσα.

Καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἄνθρωπον, ἡ ἔκστασις εἶναι πάντων φαινόμενον, ἀλλ' αἱ εὐαίσθητοι ψυχαὶ ἔχουσι τὸ φαινόμενον τοῦτο εἰς εὐκολωτέραν καὶ ἀφθονωτέραν παραγωγήν. Διὰ τὸν εὐαίσθητον, ὅ ἐστι διὰ τὸν ἐξελιγμένον πνευματικῶς ἄνθρωπον, ἀρκεῖ μία ἀναπαράστασις ὡραίας τινὸς εἰκόνος τῆς φύσεως διὰ νὰ γεννήσῃ τὴν ἔκστασιν. Ἡ ἀόριστος βοὴ τῶν δασῶν καὶ ὁ ἡδυπαθὴς φλοῖσβος τῆς θαλάσσης, ἡ ἀνέκφραστος ἐξ ἀνθέων εὐωδία, χρησιμεύουν ὡς αἰτία παραγωγῆς ἐκστάσεως.

Ἀλλ' εἰς τὸν ἔτι περισσότερον πνευματωθέντα ἄνθρωπον, ψυχικὸν πάλιν αἴτιον δύναται νὰ προκαλέσῃ ἔκστασιν: **Ἡ φαντασία. Διὰ ταύτης φθάνει ὁ ποιητὴς εἰς ἔκστασιν, δι' ἧς ἐν αἰσθητικῇ ἀπονεκρώσει διατελῶν ἀνέρχεται εἰς τοὺς κόσμους τῆς συμμετρίας καὶ τῶν ὑψηλῶν παραστάσεων.** Ὁμοίως καὶ ὁ ζωγράφος ἢ ὁ γλύπτης ἢ ὁ μουσουργὸς ἢ ἄλλως πως μεσάζων.

Ἡ ἔκστασις εἶναι ἡ θυγάτηρ τῆς ἀποπνευματώσεως. Κατὰ τὴν ἔκστασιν ὁ ἄνθρωπος παύει ὑπάρχων ἐν τῇ ὕλῃ καὶ εἰς βαθμὸν πολὺ μεγαλύτερον τῆς ἀποπνευματώσεως, καθ' ἣν μόνον στιγμὰς τινὰς μᾶς χαρίζει, ἐνῷ πρώτη ἡ ἔκστασις δύναται νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν εἰς τοὺς ὑψηλοὺς κόσμους περιοδείαν μας εἰς ὁλοκλήρους ὥρας.

Ἐν τοῖς πνευματικοῖς κόσμοις, ὁσάκις πνευματικαὶ ὀντότητες περιέρχωνται εἰς ἔκστασιν, διέρχονται ἐν τῇ ἰδίᾳ καταστάσει αἰῶνας ὁλοκλήρους ὡς στιγμάς. **Ὁλόκληρος δὲ ἡ Πνευματικὴ Ζωή, δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ διαρκὴς ἔκστασις.**

Ἡ ἔκστασις διαφέρει τῆς λανθανούσης ἀποπνευματώσεως κατὰ τοῦτο: Κατὰ τὴν ἔκστασιν οἱ δεσμοὶ πρὸς τὴν ὕλην εἶναι πολὺ χαλαρώτεροι ἢ κατὰ τὴν μερικήν. Κατὰ μὲν τὴν πρώτην ζῶμεν στιγμὰς πνευματικάς, κατὰ δέ τὴν δευτέραν κλέπτομεν στιγμὰς πνευματικάς.

Πάντα ὅθεν τὰ πνευματικὰ ὄντα ὀδεύομεν πρὸς τὴν διαρκῆ ἔκστασιν, ἐν ᾗ περιλαμβάνεται ἡ Ἄπειρος Εὐτυχία, ἡ Ἁρμονία καὶ Ἄπειρος Εὐρυθμία, αἵτινες βασιλεύουν εἰς τὰ βασίλεια τῶν Ὑπερπέραν.